

XXI Adults

Προσαρμογή του εκπαιδευτικού συστήματος
ενηλίκων στον 21^ο αιώνα

Καλές Πρακτικές

INSTITUTE for
ROMA and
MINORITIES
INCLUSION

DIPUTACIÓN
DE VALLADOLID

E-SCHOOL
EDUCATIONAL GROUP

EMPODERAR
DESENVOLVIMENTO ORGANIZACIONAL, SOCIAL, PROFISSIONAL E PESSOAL

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Όνομα της Καλής Πρακτικής

FabLab Gdańsk powered by Orange

Σύνοψη της Πρακτικής

Σύντομη, εύκολα κατανοητή περίληψη: Ποια είναι η πρακτική, για ποιον και για ποιο σκοπό;

FabLab Το Γκντανσκ, με την υποστήριξη της Orange, είναι ένας ανοιχτός και δωρεάν εκπαιδευτικός χώρος που προσφέρει σε ενήλικες μαθητές την ευκαιρία να αναπτύξουν πρακτικές δεξιότητες σε τομείς όπως η τρισδιάστατη εκτύπωση, ο σχεδιασμός CAD, η ηλεκτρονική και η ξυλουργική. Βασισμένο σε μια προσέγγιση «μάθησης στην πράξη», η πρακτική αυτή επιτρέπει στους συμμετέχοντες να μαθαίνουν μέσω της κατασκευής και του πειραματισμού, ανεξάρτητα από την προηγούμενη εμπειρία τους με την τεχνολογία.

Ο κύριος στόχος είναι η ενίσχυση των ψηφιακών, τεχνικών και κοινωνικών ικανοτήτων, η υποστήριξη της συμμετοχής της τοπικής κοινότητας και η μείωση του εκπαιδευτικού και ψηφιακού αποκλεισμού. Η πρακτική απευθύνεται στον γενικό ενήλικο πληθυσμό στο Γκντανσκ, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων που επιστρέφουν στην αγορά εργασίας, των ηλικιωμένων, των γυναικών και οποιουδήποτε ενδιαφέρεται για τη δημιουργική χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας.

Περιγραφή της Πρακτικής – τουλάχιστον 2000 χαρακτήρες

1) Συμφραζόμενα / Ιστορικό

Ποια ήταν η αρχική ανάγκη ή το πρόβλημα;

Ποια ήταν η ομάδα-στόχος;

Ήταν μέρος κάποιου ευρύτερου προγράμματος ή έργου;

Η δημιουργία του *FabLab To Γκντανσκ με την υποστήριξη της Orange* ήταν μια απάντηση στην αυξανόμενη ανάγκη για ανοιχτή, χωρίς αποκλεισμούς πρόσβαση στην τεχνολογική εκπαίδευση και τα ψηφιακά εργαλεία για άτομα όλων των ηλικιών - ειδικά για ενήλικες που προηγουμένως αποκλείονταν από τέτοιες ευκαιρίες. Στον ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο της εργασίας και της τεχνολογίας, πολλοί ενήλικες αντιμετωπίζουν εμπόδια που σχετίζονται με την έλλειψη εμπειρίας, αυτοπεποίθησης ή πρόσβασης σε εργαλεία και εκπαίδευση. Σε αυτούς περιλαμβάνονται ηλικιωμένοι, γυναίκες που επιστρέφουν στην αγορά εργασίας, άνεργοι και άτομα με χαμηλές ή ξεπερασμένες τεχνικές δεξιότητες.

Η ομάδα-στόχος του *FabLab* περιλαμβάνει τον γενικό ενήλικο πληθυσμό του Γκντανσκ και των γύρω περιοχών, ιδίως άτομα που επιθυμούν να αποκτήσουν πρακτική εμπειρία με ψηφιακά εργαλεία κατασκευής, όπως τρισδιάστατους εκτυπωτές, φρέζες CNC ή κόφτες λέιζερ, καθώς και όσους ενδιαφέρονται για ηλεκτρονικά, ξυλουργική ή ψηφιακό σχεδιασμό.

FabLab To Γκντανσκ αποτελεί μέρος ενός ευρύτερου ευρωπαϊκού και παγκόσμιου δικτύου *FabLabs* – χώρων που λειτουργούν σύμφωνα με τον Χάρτη Fab, ένα σύνολο κοινών αρχών που ξεκίνησε το MIT (Ινστιτούτο Τεχνολογίας της Μασαχουσέτης) για την προώθηση της ανοιχτής πρόσβασης στην ψηφιακή κατασκευή. Τα *FabLabs* υπάρχουν σε περισσότερες από 100 χώρες και βασίζονται στην ιδέα ότι ο καθένας θα πρέπει να είναι σε θέση να «φτιάχνει (σχεδόν) οτιδήποτε» με τη βοήθεια ψηφιακών εργαλείων. Το κίνημα υποστηρίζει την καινοτομία, τη μάθηση μέσω της πράξης και τη συμμετοχή της κοινότητας.

Στην Πολωνία, το *FabLab To Γκντανσκ* δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος *FabLab powered by Orange*, το οποίο ξεκίνησε στη Βαρσοβία και επεκτάθηκε στο Γκντανσκ το 2019 μέσω της συνεργασίας μεταξύ του Ιδρύματος Orange, της πόλης του Γκντανσκ και του FabLab. Ένωση Γκντανσκ. Το εργαστήριο του Γκντανσκ έγινε μια από τις πρώτες περιφερειακές εφαρμογές αυτού του ευρύτερου προγράμματος, προσαρμόζοντας την διεθνή έννοια του FabLab στις ανάγκες της τοπικής κοινότητας και εστιάζοντας έντονα στη μάθηση ενηλίκων και διαγενεακής μάθησης.

2) Στόχοι

Ποιοι ήταν οι στόχοι της πρακτικής;

Τι στόχευε να βελτιώσει ή να αλλάξει;

Ο κύριος στόχος του *FabLab Γκντανσκ Το πρόγραμμα*, που υποστηρίζεται από την Orange, έχει ως στόχο να υποστηρίξει την εκπαίδευση ενηλίκων και την κοινωνική ένταξη μέσω της ανοιχτής πρόσβασης σε σύγχρονα εργαλεία ψηφιακής κατασκευής και πρακτικών μαθησιακών εμπειριών. Η πρακτική αυτή στοχεύει στην ενδυνάμωση των ατόμων, βοηθώντας τα να αναπτύξουν πρακτικές δεξιότητες που είναι σχετικές με τη σημερινή ψηφιακή και δημιουργική οικονομία.

Πιο συγκεκριμένα, οι στόχοι της πρακτικής περιλαμβάνουν:

1. Βελτίωση των ψηφιακών και τεχνικών ικανοτήτων μεταξύ των ενήλικων εκπαιδευόμενων, συμπεριλαμβανομένης της τρισδιάστατης μοντελοποίησης, της ηλεκτρονικής, της κοπής με λέιζερ, της φρεζαρίσματος με CNC και της χρήσης λογισμικού σχεδιασμού (CAD).
2. Παροχή ευκαιριών μάθησης χωρίς αποκλεισμούς και προσβάσιμων για ενήλικες που ενδέχεται να μην συμμετέχουν στην επίσημη εκπαίδευση - συμπεριλαμβανομένων ηλικιωμένων, γυναικών, ατόμων που αναζητούν εργασία και ατόμων από υποεκπροσωπούμενες ομάδες.
3. Ενθάρρυνση της «μάθησης μέσω της πράξης» και της δημιουργικής επίλυσης προβλημάτων μέσω ενεργητικής μάθησης βασισμένης σε έργα.
4. Ενίσχυση της εμπλοκής και της συνεργασίας της κοινότητας μέσω της δημιουργίας ενός χώρου όπου οι άνθρωποι μπορούν να συναντηθούν, να μοιραστούν γνώσεις και να εργαστούν μαζί σε έργα.
5. Μείωση του ψηφιακού χάσματος προσφέροντας δωρεάν πρόσβαση σε σύγχρονα εργαλεία και εκπαίδευση, ανεξαρτήτως ηλικίας, υπόβαθρου ή προηγούμενης εμπειρίας.
6. Υποστήριξη της δημιουργικότητας και της καινοτομίας ενθαρρύνοντας τον πειραματισμό και τα ανεξάρτητα ή ομαδικά έργα.

7. Συμβολή στη δια βίου μάθηση μέσω άτυπης εκπαίδευσης που προάγει την περιέργεια, την αυτοπεποίθηση και τη συνεχή ανάπτυξη.

Συνοπτικά, η πρακτική στοχεύει στη βελτίωση της πρόσβασης στην τεχνολογία και την κατάρτιση δεξιοτήτων για τους ενήλικες, στη δημιουργία ενός φιλόξενου και ενδυναμωτικού μαθησιακού περιβάλλοντος και στην οικοδόμηση μιας τοπικής κοινότητας κατασκευαστών όπου όλοι αισθάνονται ότι συμπεριλαμβάνονται και εμπνέονται να μάθουν.

3) Υλοποίηση / Μεθοδολογία

Πώς πραγματοποιήθηκε η πρακτική βήμα προς βήμα;

Ποιες δραστηριότητες ή μέθοδοι χρησιμοποιήθηκαν;

Πόσο καιρό πήρε;

Η εφαρμογή του *FabLab To Γκντανσκ, με την υποστήριξη της Orange*, βασίστηκε στην προσαρμογή του διεθνούς μοντέλου FabLab στις ανάγκες της τοπικής κοινότητας. Η διαδικασία πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία μεταξύ του Ιδρύματος Orange, της πόλης του Γκντανσκ και του FabLab. Σύλλογος Γκντανσκ, και αποτελούνταν από διάφορα βασικά στάδια:

Βήμα προς βήμα εφαρμογή:

1. Δημιουργία συνεργασιών και εξασφάλιση τοποθεσίας

Η πόλη του Γκντανσκ προσέφερε έναν κατάλληλο χώρο στο Ντόλνα Βραμα 8 ως μέρος του Δημοτικού Κέντρου. Το Ίδρυμα Orange και το FabLab Ο Σύνδεσμος του Γκντανσκ συμφώνησε να αναπτύξει και να λειτουργήσει από κοινού το εργαστήριο, βασιζόμενος στην επιτυχία του FabLab της Βαρσοβίας.

2. Προσαρμογή και εξοπλισμός του χώρου

Οι εγκαταστάσεις ανακαινίστηκαν και προσαρμόστηκαν ώστε να καλύπτουν τις ανάγκες ενός σύγχρονου εργαστηρίου κατασκευής. Εξοπλίστηκαν με εργαλεία όπως τρισδιάστατους εκτυπωτές, κόφτη λέιζερ, φρέζες CNC, σταθμούς εργασίας ηλεκτρονικών και λογισμικό ψηφιακού σχεδιασμού. Ο χώρος χωρίστηκε σε λειτουργικές ζώνες: δημιουργία πρωτοτύπων, ηλεκτρονική/3D, ξυλουργική και ανοιχτή συνεργασία.

3. Πρόσληψη και εκπαίδευση προσωπικού

Μια ομάδα εκπαιδευτικών, μεντόρων και τεχνικών προσλήφθηκε για να υποστηρίξει τους μαθητές και να πραγματοποιήσει εργαστήρια. Το προσωπικό είχε εμπειρία στην ψηφιακή κατασκευή και ήταν εκπαιδευμένο στην ανοιχτή, χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση ενηλίκων.

4. Σχεδιασμός της εκπαιδευτικής προσφοράς

Αναπτύχθηκε ένα ευέλικτο πρόγραμμα δωρεάν εργαστηρίων και εκπαιδευτικών συνεδριών, επικεντρωμένο σε ενήλικες και προσαρμοσμένο σε διαφορετικά επίπεδα προηγούμενης εμπειρίας. Τα θέματα περιελάμβαναν τρισδιάστατη μοντελοποίηση (Tinkercad, Fusion 360), ηλεκτρονικά, προγραμματισμό Arduino, ξυλουργική και σχεδιασμό για κοπή με λέιζερ.

5. Έναρξη ανοιχτής πρόσβασης και συμμετοχής της κοινότητας

Το εργαστήριο άνοιξε στα μέσα του 2019. Εκτός από τα δομημένα εργαστήρια, εισήχθησαν ημέρες ανοιχτών εργαστηρίων και συνεδρίες καθοδήγησης. Αυτές επιτρέπουν στους ενήλικες να

χρησιμοποιούν εξοπλισμό για προσωπικά ή ομαδικά έργα, να συμβουλευόμαστε ειδικούς και να επικοινωνούν με άλλους.

6. Συνέχιση και επέκταση δραστηριοτήτων

Το εργαστήριο συνεχίζει να λειτουργεί με βάση ένα υβριδικό μοντέλο: προγραμματισμένα εργαστήρια, ατομική καθοδήγηση και χρόνος ανοιχτής πρόσβασης. Διοργανώνονται τακτικά εκδηλώσεις και κοινοτικά έργα, υποστηρίζοντας την κοινωνική ενεργοποίηση και την άτυπη μάθηση.

Η πλήρης διαδικασία υλοποίησης – από την οικοδόμηση συνεργασίας έως τα δημόσια εγκαίνια – διήρκεσε περίπου ένα χρόνο (2018–2019). Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες βρίσκονται σε εξέλιξη από τον Ιούλιο του 2019 και ενημερώνονται και επεκτείνονται τακτικά ώστε να ανταποκρίνονται στις εξελισσόμενες ανάγκες της κοινότητας.

4) Αποτελέσματα / Αποτελέσματα

Ποια ήταν τα συγκεκριμένα αποτελέσματα;

Πώς επηρέασε η πρακτική τους συμμετέχοντες;

Από την έναρξή του το 2019, το *FabLab Το Γκντανσκ*, με την υποστήριξη της *Orange*, έχει σημαντικό αντίκτυπο στους ενήλικες μαθητές και στην ευρύτερη τοπική κοινότητα. Εκατοντάδες ενήλικες έχουν συμμετάσχει σε δωρεάν εργαστήρια με επίκεντρο την τρισδιάστατη εκτύπωση, τον ψηφιακό σχεδιασμό, την ηλεκτρονική, την ξυλουργική και την τεχνολογία CNC. Αυτά τα εργαστήρια όχι μόνο έχουν βοηθήσει τους συμμετέχοντες να αποκτήσουν πολύτιμες πρακτικές δεξιότητες, αλλά και έχουν αυξήσει την αυτοπεποίθησή τους στην εργασία με σύγχρονα εργαλεία και λογισμικό.

Πολλοί χρήστες έχουν επωφεληθεί από το μοντέλο ανοιχτής πρόσβασης του εργαστηρίου, χρησιμοποιώντας τον χώρο και τον εξοπλισμό για να πραγματοποιήσουν προσωπικά ή ομαδικά έργα, όπως κατασκευή επίπλων, ανάπτυξη πρωτοτύπων ή δημιουργικές επισκευές—συνήθως για πρώτη φορά στη ζωή τους. Μέσω αυτής της προσέγγισης, το *FabLab Το Γκντανσκ* συνέβαλε στη μείωση του ψηφιακού αποκλεισμού, προσεγγίζοντας άτομα που προηγουμένως δεν είχαν πρόσβαση σε τέτοιες ευκαιρίες, συμπεριλαμβανομένων ηλικιωμένων, γυναικών και ατόμων με περιορισμένους εκπαιδευτικούς ή οικονομικούς πόρους.

Το εργαστήριο έχει επίσης διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην οικοδόμηση μιας ισχυρής, χωρίς αποκλεισμούς κοινότητας δημιουργών και μαθητών. Οι συμμετέχοντες ανταλλάσσουν συχνά γνώσεις, συνεργάζονται από γενιά σε γενιά και με διαφορετικά υπόβαθρα και βρίσκουν κίνητρο να συνεχίσουν να μαθαίνουν εκτός των τυπικών περιβαλλόντων. Πολλοί αναφέρουν αυξημένη αυτοπεποίθηση, δημιουργικότητα και ισχυρότερο αίσθημα δράσης στη διαμόρφωση των δικών τους μαθησιακών πορειών ή στην επανένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Πέρα από τα άμεσα οφέλη της για τα άτομα, η πρακτική έχει αναγνωριστεί ως ένα επιτυχημένο μοντέλο άτυπης εκπαίδευσης ενηλίκων. Καταδεικνύει πώς η συνεργασία μεταξύ μη κυβερνητικών οργανισμών, ιδρυμάτων και δημοτικών ιδρυμάτων μπορεί να οδηγήσει σε ένα προσβάσιμο, βιώσιμο και καινοτόμο μαθησιακό περιβάλλον. *FabLab Το Γκντανσκ* συνεχίζει να αναπτύσσεται, να προσαρμόζεται στις ανάγκες

των χρηστών του και να παρέχει έναν φιλόξενο χώρο για ενήλικες που ενδιαφέρονται για τις ψηφιακές τεχνολογίες και τον δημιουργικό πειραματισμό.

5) Ιστορίες Συμμετεχόντων – προαιρετικά

Σύντομα αποσπάσματα, προσωπικές σκέψεις ή εμπειρίες που μοιράζονται οι συμμετέχοντες

6) Παράγοντες επιτυχίας

Τι έκανε την πρακτική αποτελεσματική ή καινοτόμο;

Υπήρχαν κάποια μοναδικά ή δημιουργικά στοιχεία;

Αρκετοί βασικοί παράγοντες συνέβαλαν στην επιτυχία και την αποτελεσματικότητα του FabLab Το Γκντανσκ υποστηρίζεται από την Orange, γεγονός που το καθιστά ένα συναρπαστικό παράδειγμα καινοτόμου εκπαίδευσης ενηλίκων.

Ένα από τα πιο σημαντικά στοιχεία ήταν η ανοιχτότητα και η συμπερίληψη του χώρου. Σε αντίθεση με τα παραδοσιακά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, το FabLab καλωσόριζε ενήλικες όλων των ηλικιών και επιπέδων δεξιοτήτων—ανεξάρτητα από την προηγούμενη εμπειρία τους με την τεχνολογία. Αυτό το άτυπο περιβάλλον χαμηλού ορίου ενθάρρυνε τον πειραματισμό και τη μάθηση μέσω της πρακτικής, κάτι που αποδείχθηκε ιδιαίτερα αποτελεσματικό για τους ενήλικες μαθητές που μπορεί να ένιωθαν φόβους για την επίσημη εκπαίδευση.

Ένας άλλος σημαντικός παράγοντας επιτυχίας ήταν ο συνδυασμός εξοπλισμού υψηλής ποιότητας με προσβάσιμη καθοδήγηση. Οι συμμετέχοντες είχαν δωρεάν πρόσβαση σε προηγμένα εργαλεία όπως τρισδιάστατους εκτυπωτές, μηχανές CNC και κόφτες λέιζερ, ενώ παράλληλα επωφελήθηκαν από την υποστήριξη έμπειρου προσωπικού και εκπαιδευτικών που τους καθοδήγησαν με έναν μη επικριτικό και συνεργατικό τρόπο. Αυτός ο συνδυασμός βοήθησε τους συμμετέχοντες να αποκτήσουν γρήγορα πρακτικές δεξιότητες και αυτοπεποίθηση στη χρήση της τεχνολογίας.

Η προσέγγιση που βασίζεται σε έργα ήταν επίσης ένα δημιουργικό και αποτελεσματικό στοιχείο. Αντί να ακολουθεί άκαμπτα προγράμματα σπουδών, το FabLab προσέφερε εργαστήρια και δραστηριότητες που επικεντρώνονταν σε εφαρμογές του πραγματικού κόσμου - όπως η κατασκευή λειτουργικών αντικειμένων, η επισκευή αντικειμένων ή η δημιουργία εξατομικευμένων σχεδίων. Αυτό επέτρεψε στους ενήλικες να μάθουν σε ένα ουσιαστικό πλαίσιο, συχνά παρακινούμενοι από προσωπικούς στόχους ή προκλήσεις.

Το μοντέλο συνεργασίας—με τη συμμετοχή μιας ΜΚΟ (*FabLab Ο Σύνδεσμος Γκντανσκ*), ένα ίδρυμα (Ίδρυμα Orange) και ένας δημόσιος φορέας (Πόλη του Γκντανσκ)—ήταν μια άλλη μοναδική πτυχή που έκανε την πρωτοβουλία βιώσιμη και ανταποκρινόμενη στις τοπικές ανάγκες. Έδειξε πώς διαφορετικοί τομείς μπορούν να συνεργαστούν για να δημιουργήσουν βιώσιμες εκπαιδευτικές υποδομές για την κοινότητα.

Τέλος, η εστίαση του εργαστηρίου στην κοινότητα και τη μάθηση από ομοτίμους βοήθησε στη δημιουργία μιας ζωντανής μαθησιακής κουλτούρας. Οι συμμετέχοντες ενθαρρύνθηκαν να μοιράζονται γνώσεις, να συνεργάζονται σε έργα και να επιστρέφουν τακτικά για να συνεχίσουν να αναπτύσσουν τις δεξιότητές τους. Αυτή η κοινωνική πτυχή του *FabLab* έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην οικοδόμηση κινήτρων και στην ενίσχυση του αισθήματος του ανήκειν.

7) Μεταβιβασιμότητα / Συστάσεις

Μπορεί η πρακτική να χρησιμοποιηθεί και αλλού;

Ποιες προϋποθέσεις απαιτούνται για την επιτυχή εφαρμογή;

Το μοντέλο που υλοποιήθηκε από το *FabLab Το Γκντανσκ*, που υποστηρίζεται από την Orange, είναι ιδιαίτερα μεταβιβάσιμο και έχει ήδη αποδειχθεί επιτυχημένο σε πολλά μέρη του κόσμου. Τα *FabLabs* υπάρχουν σχεδόν σε κάθε ήπειρο και λειτουργούν βάσει μιας κοινής φιλοσοφίας που ορίζεται από τον παγκόσμιο Χάρτη Fab, ο οποίος αναπτύχθηκε αρχικά στο Τεχνολογικό Ινστιτούτο της Μασαχουσέτης (MIT). Αυτός ο χάρτης ενθαρρύνει την ανοιχτή πρόσβαση σε εργαλεία ψηφιακής κατασκευής, τη μάθηση από ομοτίμους και την καινοτομία μέσω της δημιουργίας.

Λόγω αυτού του κοινού πλαισίου, η βασική ιδέα πίσω από τα *FabLabs*—μάθηση μέσω της πράξης σε ένα ανοιχτό, πρακτικό περιβάλλον—μπορεί να προσαρμοστεί σε ένα ευρύ φάσμα τοπικών πλαισίων, συμπεριλαμβανομένων των αστικών κέντρων, των αγροτικών περιοχών, των σχολείων, των βιβλιοθηκών ή των κοινοτικών κόμβων. Ενώ κάθε *FabLab* αντανακλά τις ανάγκες της δικής του κοινότητας, όλα μοιράζονται τον στόχο της παροχής πρόσβασης σε γνώση, εργαλεία και δημιουργικές ευκαιρίες.

Για να εφαρμοστεί με επιτυχία μια πρακτική παρόμοια με το *FabLab* αλλού, θα πρέπει να ισχύουν αρκετές βασικές προϋποθέσεις:

1. Ένας ειδικός φυσικός χώρος που μπορεί να προσαρμοστεί με ασφάλεια για να φιλοξενήσει ψηφιακά εργαλεία και δημιουργικά εργαστήρια.
2. Πρόσβαση σε βασικό εξοπλισμό ψηφιακής κατασκευής (όπως τρισδιάστατους εκτυπωτές, κόφτες λέιζερ ή κιτ ηλεκτρονικών ειδών).
3. Ειδικευμένο προσωπικό ή μέντορες που δεν είναι μόνο τεχνικά καταρτισμένοι, αλλά και ικανοί να υποστηρίξουν τους μαθητές με έναν συμπεριληπτικό, άτυπο τρόπο.
4. Ισχυρές συνεργασίες μεταξύ τοπικών αρχών, ΜΚΟ, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και ιδιωτών χορηγών ή ιδρυμάτων.

5. Ένα ευέλικτο, κοινοτικό πρόγραμμα που ενθαρρύνει τους ενήλικες να μαθαίνουν με τον δικό τους ρυθμό, με βάση τα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες τους.

FabLab To Γκντανσκ καταδεικνύει ότι ακόμη και σχετικά μικρής κλίμακας πρωτοβουλίες —όταν βασίζονται στη συνεργασία και τις κοινές αξίες— μπορούν να έχουν ουσιαστικό και διαρκή αντίκτυπο στην εκπαίδευση ενηλίκων. Συνιστάται οι μελλοντικές εφαρμογές να δώσουν επίσης ιδιαίτερη προσοχή στην προσβασιμότητα, την ποικιλομορφία των μαθητών και τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του χώρου.

8) Συμβουλές / Συμβουλές Εφαρμογής – προαιρετικά

Λίστες ελέγχου, μαθήματα ή συμβουλές για όσους επιθυμούν να εφαρμόσουν την πρακτική.

Με βάση την εμπειρία του *FabLab Γκντανσκ*, με την υποστήριξη της *Orange*, μπορούν να εξαχθούν αρκετά χρήσιμα μαθήματα και πρακτικές συστάσεις για οργανισμούς ή ιδρύματα που επιθυμούν να εφαρμόσουν μια παρόμοια πρακτική:

- Ξεκινήστε από μικρά πράγματα και αναπτυχθείτε μαζί με την κοινότητα.
Δεν χρειάζεστε εξ αρχής μια μεγάλη, πλήρως εξοπλισμένη εγκατάσταση. Ξεκινήστε με βασικά εργαλεία (π.χ. τρισδιάστατος εκτυπωτής, κιτ ηλεκτρονικών ειδών, απλό λογισμικό) και σταδιακά επεκτείνετε με βάση τα ενδιαφέροντα των συμμετεχόντων και τις τοπικές ανάγκες.
- Χτίστε ισχυρές τοπικές συνεργασίες.
Η συνεργασία μεταξύ ΜΚΟ, τοπικών αρχών και ιδιωτικών εταιριών (όπως ιδρύματα ή επιχειρήσεις) είναι το κλειδί για τη διασφάλιση της πρόσβασης σε χώρο, χρηματοδότηση και μακροπρόθεσμη υποστήριξη.
- Κάντε τον χώρο πραγματικά συμπεριληπτικό.
Δημιουργήστε μια φιλόξενη ατμόσφαιρα χωρίς επικρίσεις. Πολλοί ενήλικες μαθητές μπορεί να αισθάνονται ανασφαλείς ή άπειροι – σχεδιάστε την προσφορά σας έτσι ώστε να είναι προσβάσιμη τόσο σε αρχάριους όσο και σε πιο προχωρημένους χρήστες.
- Εστίαση στην πρακτική μάθηση.
Οι ενήλικες ωφελούνται περισσότερο όταν μαθαίνουν δημιουργώντας και όχι ακούγοντας. Προσφέρετε εργαστήρια βασισμένα σε projects και ανοιχτό εργαστηριακό χρόνο όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να εξερευνήσουν με τον δικό τους ρυθμό.
- Παρέχετε καθοδήγηση, όχι μόνο εξοπλισμό.
Η πρόσβαση σε εργαλεία δεν είναι αρκετή. Οι μέντορες ή οι εκπαιδευτές θα πρέπει να είναι διαθέσιμοι για να υποστηρίζουν, να εμπνέουν και να απαντούν σε ερωτήσεις – ειδικά για όσους χρησιμοποιούν για πρώτη φορά.
- Προσαρμόζετε συνεχώς το πρόγραμμά σας.
Συλλέγετε τακτικά σχόλια και παραμείνετε ευέλικτοι. Τα πιο επιτυχημένα FabLabs ανταποκρίνονται στις εξελισσόμενες ανάγκες και ιδέες της τοπικής τους κοινότητας.
- Ενθαρρύνετε τη μάθηση και την ανταλλαγή από ομοτίμους.
Δώστε στους συμμετέχοντες τη δυνατότητα να αλληλοβοηθούνται, να παρουσιάζουν τα έργα τους και να ανταλλάσσουν δεξιότητες. Αυτό ενισχύει τόσο το κίνητρο όσο και το αίσθημα κοινότητας.

Ακολουθώντας αυτές τις συμβουλές, οι οργανισμοί μπορούν να δημιουργήσουν ζωντανούς χώρους μάθησης που ενδυναμώνουν τους ενήλικες, υποστηρίζουν τη δημιουργικότητα και προωθούν τη δια βίου μάθηση μέσω της δημιουργίας.

9) Διδάγματα που αντλήθηκαν - προαιρετικά

Μεγαλύτερες εκπλήξεις, εμπόδια ή βασικά συμπεράσματα κατά την υλοποίηση.

10) Φωτογραφίες που απεικονίζουν την περιγραφόμενη πρακτική

Παρακαλώ επισυνάψτε τουλάχιστον 3 φωτογραφίες που σχετίζονται με την περιγραφόμενη καλή πρακτική

ΠΡΟΦΙΛ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ – ΛΙΣΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ

Παρακαλώ, σημειώστε όλες τις κατηγορίες που ισχύουν για την πρακτική που περιγράφετε. Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία.

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

- Κερδίζοντας κάνοντας
- Διαγενεακή μάθηση
- Μάθηση με βάση την κοινότητα
- Ψηφιακή / μικτή μάθηση
- Μάθηση από ομοτίμους
- Καθοδήγηση / καθοδήγηση
- Πολιτιστικές / δημιουργικές προσεγγίσεις
- Συνεργατικό / βασισμένο σε συνεργάτες
- Άλλο (προσδιορίστε):

ΟΜΑΔΑ-ΣΤΟΧΟΣ

- Ενήλικες με χαμηλά προσόντα
- NEETs (Όσοι δεν βρίσκονται σε εκπαίδευση, απασχόληση ή κατάρτιση)
- Μετανάστες / Πρόσφυγες
- Ηλικιωμένοι ενήλικες
- Γυναίκες
- Άτομα με αναπηρίες
- Άλλες ευάλωτες ομάδες
- Γενικός ενήλικος πληθυσμός

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

- Επίσημος
- Μη τυπική
- Ατυπος

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ / ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ

- Γραμματισμός (ανάγνωση, γραφή, κατανόηση)
- Αριθμητική (μαθηματικά, λογική σκέψη)
- Ψηφιακές δεξιότητες
- STEM (επιστήμη, τεχνολογία, μηχανική, μαθηματικά)
- Προσωπικά, κοινωνικά και μάθηση για να μάθουμε
- Πολιτικές ικανότητες
- Επιχειρηματικότητα
- Πολιτισμική επίγνωση και έκφραση
- Γλωσσικές δεξιότητες
- Επαγγελματικές δεξιότητες που σχετίζονται με την εργασία
- Πράσινες ικανότητες
- Άλλο (προσδιορίστε):

ΠΙΘΑΝΟΙ ΧΡΗΣΤΕΣ

- Δάσκαλοι / Εκπαιδευτικοί
- Διοικητικό προσωπικό
- Διαχείριση σχολείου / κέντρου
- Χάραξη πολιτικής / Δημόσια διοίκηση
- ΜΚΟ / Κοινοτικές οργανώσεις
- Άλλο (προσδιορίστε):

Γλωσσάρι Κατηγοριών (Επεξήγηση των Στοιχείων της Λίστας Ελέγχου)

Τύπος πρακτικής

- Μάθηση στην πράξη – μάθηση μέσω πρακτικών δραστηριοτήτων, μεθόδων που βασίζονται στην πράξη, όπως εργαστήρια ή πραγματικές εργασίες.
- Διαγενεακή μάθηση – δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν συμμετέχοντες από διαφορετικές ηλικιακές ομάδες που μαθαίνουν ο ένας από τον άλλον.
- Μάθηση βασισμένη στην κοινότητα – μάθηση που λαμβάνει χώρα εντός της τοπικής κοινότητας, συχνά μέσω της εμπλοκής στην πραγματική ζωή.
- Ψηφιακή / μικτή μάθηση – εκπαίδευση με χρήση ψηφιακών εργαλείων (διαδικτυακά) ή συνδυασμός διαδικτυακών και δια ζώσης μεθόδων.
- Μάθηση από ομοτίμους – μάθηση μεταξύ συμμετεχόντων με παρόμοιο status ή εμπειρία, με αλληλοϋποστήριξη.
- Mentoring / coaching – ατομική υποστήριξη από ένα πιο έμπειρο άτομο για να βοηθήσει στη μάθηση και την προσωπική ανάπτυξη.
- Πολιτιστικές / δημιουργικές προσεγγίσεις – χρήση τεχνών, μουσικής, θεάτρου, αφήγησης ιστοριών κ.λπ. ως μαθησιακά εργαλεία.
- Συνεργατικές / βασισμένες σε εταιρους – πρακτικές που περιλαμβάνουν τη συνεργασία μεταξύ οργανισμών ή ομάδων.
- Άλλο (προσδιορίστε) – οποιαδήποτε άλλη μέθοδος που δεν αναφέρεται παραπάνω.

Ομάδα-στόχος

- Ενήλικες με χαμηλά προσόντα – ενήλικες που έχουν χαμηλό επίπεδο επίσημης εκπαίδευσης ή βασικών δεξιοτήτων.
- NEETs – άτομα που δεν βρίσκονται σε εκπαίδευση, απασχόληση ή κατάρτιση (συχνά νέοι ενήλικες).
- Μετανάστες / Πρόσφυγες – άτομα που μετακινήθηκαν από άλλη χώρα, αντιμετωπίζοντας συχνά προκλήσεις ένταξης.
- Ηλικιωμένοι ενήλικες – Ενήλικες ηλικίας 65+ ετών
- Γυναίκες – πρακτικές που ανταποκρίνονται ειδικά στις ανάγκες των γυναικών.
- Άτομα με αναπηρίες – άτομα με σωματικές, αισθητηριακές, νοητικές ή ψυχικές αναπηρίες.
- Άλλες ευάλωτες ομάδες – ομάδες που κινδυνεύουν από αποκλεισμό (π.χ. μακροχρόνια άνεργοι, άστεγοι).
- Γενικός ενήλικος πληθυσμός – μέσοι ενήλικες που δεν εμπίπτουν σε συγκεκριμένες κατηγορίες.

Μαθησιακό Περιβάλλον

- Τυπική – μάθηση εντός επίσημων εκπαιδευτικών συστημάτων, πιστοποιημένα μαθήματα (π.χ. σχολεία, πανεπιστήμια).
- Μη τυπική – οργανωμένη μάθηση εκτός του τυπικού συστήματος (π.χ. εργαστήρια, εκπαίδευση στην κοινότητα).
- Άτυπη – μάθηση μέσω καθημερινών εμπειριών, χωρίς δομημένο μάθημα (π.χ. εθελοντισμός, οικογένεια).

Δεξιότητες / Ικανότητες που αναπτύχθηκαν

- Γραμματισμός – ανάγνωση, γραφή και κατανόηση κειμένων (συμπεριλαμβανομένων λειτουργικών κειμένων όπως οι φόρμες).
- Αριθμητική – χρήση μαθηματικών και λογικής συλλογιστικής.
- Ψηφιακές δεξιότητες – χρήση ψηφιακών εργαλείων, π.χ. δημιουργία βιογραφικού σημειώματος, διαδικτυακά εργαλεία, διαδικτυακές πλατφόρμες.
- STEM – φυσικές επιστήμες, τεχνολογία, μηχανική και μαθηματικά.
- Προσωπικές, κοινωνικές και μαθησιακές δεξιότητες – αυτογνωσία, κίνητρο, ομαδική εργασία, δεξιότητες δια βίου μάθησης.
- Πολιτικές ικανότητες – ενεργός ιδιότητα του πολίτη, κατανόηση της δημοκρατίας και κοινωνικές ευθύνες.
- Επιχειρηματικότητα – δημιουργικότητα, καινοτομία, διαχείριση έργων, ανάληψη κινδύνου.
- Πολιτισμική επίγνωση και έκφραση – εκτίμηση και δημιουργία πολιτιστικού περιεχομένου (π.χ. τέχνες, μουσική).
- Γλωσσικές δεξιότητες – ικανότητα επικοινωνίας σε μία ή περισσότερες ξένες γλώσσες.
- Δεξιότητες σχετικές με την εργασία / επαγγελματικές δεξιότητες – πρακτικές δεξιότητες χρήσιμες σε συγκεκριμένες θέσεις εργασίας ή επαγγέλματα.
- Πράσινες ικανότητες – γνώσεις και συμπεριφορές που υποστηρίζουν τη βιωσιμότητα και την περιβαλλοντική φροντίδα.
- Άλλο – τυχόν άλλες δεξιότητες που έχουν αναπτυχθεί (παρακαλώ διευκρινίστε).

Πιθανοί χρήστες – ομάδες που θα μπορούσαν να επωφεληθούν από την εφαρμογή, την προσαρμογή ή την έμπνευση αυτής της πρακτικής στο εργασιακό τους πλαίσιο.

Σημείωση: Αυτές οι κατηγορίες ακολουθούν πλαίσια της ΕΕ, όπως οι Βασικές Ικανότητες για τη Δια Βίου Μάθηση (2018), το Σχέδιο Δράσης για τις Βασικές Δεξιότητες (2025) και ο Οδηγός Προγράμματος Erasmus+ 2025 – Γλωσσάρι

